

Nr 1 – 2014

Upplands Natur

Natur tillgänglig för alla

Den 27 april invigs en stig i naturreservatet Granåsen i Bålsta. Den är jämn och hård och har två viloplatsers längs vägen till Kvarnkojan där det finns en handikappanpassad toalett.

– Tillgänglig toalett är en nödvändig service för många personer med funktionsnedsättning, säger Karolina Vessby, som arbetar med tillgänglighetsfrågor på Upplandsstiftelsen.

Upplandsstiftelsen har tillsammans med länets kommuner, handikapporganisationer, länsstyrelsen, Friluftsrådet och konsulten Magnus Mattisson fokuserat på att göra några naturområden tillgängliga. Naturparken i Wik utanför Uppsala är ett. Hårdgjorda stigar är viktiga. Upplandsstiftelsen har också gjort plattformar ut mot vattnet, så att det går att komma längre ut.

– Det är roligt med tillgänglighetsåtgärder, det blir bättre för alla, menar Karolina Vessby.

Finn Hedman, ordförande för Strokellansföreningen Uppsala, är med i en pilotgrupp som besöker naturområden i länet för att se hur tillgängliga de är och komma med förslag till förbättringar. I fjol var han med i Rullsand, Älvkarleby. Förutom toaletter och stigar är skyltar viktiga att titta på.

– De ska vara synliga, ha stor text och inte för smårigt svenska. Det är bra om det finns möjlighet att ta kontakt för att få veta mer.

Finn Hedman tror att det pilotgruppen gör har betydelse.

– Jag tror att vi kan bidra genom våra rapporter och

En av plattformarna i Wikparken.

Foto: KAROLINA VESSBY

tankar på förbättringar. Det är en tillgång att vi har olika perspektiv, ju fler desto bättre. Det är bra om fler vill delta, så de som är intresserade kan gärna höra av sig.

Någon bred efterfrågan på tillgänglighet i naturen har Finn Hedman inte upplevt i sin egen förening.

– Men jag tror att många helt enkelt inte vågar. Vi behöver visa att det här finns. Det skulle vara kul att göra en karta eller liknande med tillgängliga naturområden.

Tillgänglighetsåtgärder handlar om prioriteringar, menar Karolina Vessby. Därför gjordes i Håbo kommun en enkätundersökning, där handikapporganisationernas medlemmar fick tala om sina behov och önskemål.

– Vi tog fasta på det som flest behöver; att det är lätt att hitta och ta sig fram, och att det finns vilbänkar.

I första hand resulterade det i stigen till Kvarnkojan.

MARITA SKÖLDBERG

Tips på tillgänglig natur (Fler tillgängliga platser på: www.upplandsstiftelsen.se/naturtipset/sok-via-tema__678)

Håbo kommun: Granåsen

Nyanlagd stig till Kvarnkojan. Två viloplatsers längs vägen.

Enköpings och Håbo kommuner: Hjälviken

Stigarna till fågeltornet, där handikapp-toalett finns, och till gömslet är hårdgjorda och utan större lutningar.

Heby kommun: Ingbo källor

Till första källan finns en spång som fungerar för rullstol.

Tierps kommun: Strömabadet

En fiskebrygga och en toalett är handikappanpassade.

Uppsala kommun: Viltvattnet i Vedyxa

Hårdgjord stig, handikapp-toalett, rastplats med grillbord.

Uppsala kommun: Wikparken

Två plattformar ut mot strandängarna. Hårdgjorda vägar och stigar, bad med ramp. Handikapp-toalett.

Älvkarleby kommun: Rullsand

Vissa bra stigar, tillgängligt serviceområde.

Östhammars kommun: Hummelfjärd

Hårdgjorda stigar, eldstad och rastbord.

Lästips:

Tillgängliga natur- och kulturområden (Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Handisam, 2013). Kan beställas eller laddas ned på www.naturvardsverket.se/publikationer.

Cykling, grönområden och gifter är några av de ämnen som Uppsalapolitikerna ska uttala sig om i Naturskyddsföreningens enkät.

Naturskyddsföreningen mobiliserar inför valet

Riksdags- och landstingspolitiker inbjuds till konstruktiva partiöverskridande samtal. Uppsalapolitiker får svara på en bred miljöenkät. Målet är detsamma: Att sätta fokus på miljöfrågor valåret 2014.

På flera håll i landet skickar Naturskyddsföreningens kretsar enkätfrågor till kommunpolitikerna inför stundande val. I Uppsala gjordes en sådan enkät första gången inför förra valet. Den enkäten ska nu följas upp.

– Vi fick in svar från alla partier som då satt i fullmäktige, berättar Mats Andersson om den förra enkäten. Många hade rätt ingående svar, det var uppenbart att man lagt ner tid och möda på det.

Trafikfrågor i fokus

Frågorna, som ställs till samtliga partier i kommunfullmäktige, berör ett antal ämnen i Uppsala kommun: grönområden, cykling, minskat bilberoende, kollektivtrafik (det vill säga bussar och spårvagn), byggnader samt koldioxidmålet 2020 – en sänkning med 40 procent. I årets enkät läggs det även till några frågor om vatten, avfall, energi och gifter.

Nu är det också upp till bevis, har allt fint som skrevs inför förra valet förverkligats? För att få veta det ska Mats jämföra

enkätsvaren på ett tiotal frågor med besluten i fullmäktige.

– Det är lättare att kolla den styrande alliansen, medger han. När det gäller oppositionen är det svårt att visa om de menar allvar med sina löften.

Svaren presenteras offentligt

Under mars månad fick partierna i fullmäktige enkäten och svaren ska komma in före sommaren. Materialet ska sedan sammanställas och presenteras under ett offentligt möte i slutet av augusti. Sammanställningen kommer också att användas som underlag för insändare, debattartiklar och pressmeddelanden.

– Sen hoppas vi att genomgången av löften kan ge upphov till nyhetsinslag. I synnerhet när det gäller kollektivtrafik och cykling ska det nog gå att få genomslag.

Avsikten med enkäten är dels att få partierna att fundera och konkretisera vad de vill på miljöområdet, dels att få upp allmänhetens ögon för dessa frågor, säger Mats.

– Betydelsen av enkäten är det som får visa sig nu ...

Konstruktiv dialog

Naturskyddsföreningen Uppsala län prövar ett annat sätt att påverka politiker inför valet. Länsförbundets styrelse bjuder

in alla 13 riksdagsledamöter från länet, toppkandidaterna till riksdagen samt ett antal landstingspolitiker till samtal. Förhoppningen är att alla partier blir representerade vid varje tillfälle av åtminstone en person. Styrelserna i Naturskyddsföreningens kretsar i länet välkomnas också till träffarna.

– Vi vill ha en konstruktiv dialog, ett givande samtal, inte någon pajkastning, säger Anna Blomström Lilja från länsförbundet om syftet med politikerträffarna.

Risken för det senare är större vid offentliga möten, menar hon. Hon anser att det är viktigt att tänka på att de flesta politiker på lokal och regional nivå är det på sin fritid, precis som de som engagerar sig i Naturskyddsföreningen. Kraven som ställs på dem måste vara rimliga.

– Vi ska tala om vad vi tycker i våra hjärtefrågor, men inte ställa dem till svars.

Mesta möjliga miljönytta

Det första samtalet, kring trafikfrågor, har nyss varit när denna tidning kommer ut. Ett om offentlig upphandling planeras till försommaren och eventuellt blir det också ett samtal om skyddsvärd natur.

– Vi försöker hitta de ämnen som ger mest miljönytta, där politikerna kan påverka mycket.

Efter varje träff kommer det att göras sammanfattningar som läggs ut på länsförbundets hemsida.

MARITA SKÖLDBERG

Hallå där Lorina Svanberg (th)

som tillsammans med Therese Fahlberg fått pris från Naturskyddsföreningen Uppsala län

Grattis till Lilla upptäckarpriset!

– Tack! Det känns jätteroligt att bli uppmärksammas på det här sättet.

Varför har ni fått priset?

– Vi är dagbarnvårdare i Bålsta. Vi är ute, inte precis hela dagarna, men mycket. Vi två är de enda i kommunen som har Ur och skur. Man får ha det bara om man gått kurs på Friluftsförbundet som vi har gjort.

Vad gör ni ute med barnen?

– Vi brukar vara tillsammans på morgonen och eftermiddagen. Då får barnen både den större och den mindre gruppen. Vi har en speciell glänta i skogen där vi är mycket. Vi läser där, leker, har äventyrsstigar, äter mellis och mycket annat. Vi bor nära en färhage och dit får vi gå när vi vill, det blir ganska ofta.

– I höstas var vi en gång per vecka uppe vid Kvarnkojan i Granåsens naturreservat. Då hade vi mat med oss, färdig i mättermos eller så lagade vi på grill. Där var vi när vi hade Blåbärsloppet, då sprang barnen en liten runda och vi hade plockat blåbär med dem. Vi åker skridskor också, andra år på Mälaren som är nära, i vinter har vi varit i ishallen. Varannan vecka har vi varit i ishallen och varannan vecka på biblioteket där vi har en egen sagostund med en bibliotekarie.

Äter ni ute också?

– Vår, sommar och höst äter vi mest ute. Hemma har jag olika grillmöjligheter ute och flera vindskydd för barnen i olika läger. Men på vintern blir det oftast inne. Det ska vara bra och kul för barnen att vara ute, så när det är kallt är vi inne lite mer.

Vad tycker föräldrarna om att ni är ute så mycket?

– De tycker att det är jättebra. De jämför med andra barn och säger ”oj, vad våra barn är friska”. Jag är övertygad om att det beror på att vi är ute mycket. Jag är också noga med maten, det ska vara hederlig husmanskost med mycket frukt och grönt. Barnen äter lika mycket som vuxna allihop – de gör av med så mycket energi.

MARITA SKÖLDBERG

Fotnot. Lilla upptäckarpriset till Ingrid Gulves minne delades ut på länsstämman 30 mars. Ingrid Gulve utbildade naturguider och barn för att ge barn och ungdomar möjligheter att upptäcka livets mirakel genom naturen. Detta är tredje och sista året som priset delas ut.

NATUR NATTEN 5 JUNI

Försommaren bjuder in till nattliga fröjder

Spana efter fladdermöss vid Skoklosters slott eller gå på nattsångarexkursion utanför Enköping eller Tierp. Den som inte har lust att vänta till framåt natten kan delta i eftermiddagsaktiviteter i Vasaparken i Uppsala.

Mer detaljerad information finns i programbladet och på länsförbundets och kretsarnas hemsidor (adresser finns i rutan längst ner på sidan).

Marianne Kahn på kansliet

Det är länsförbundets ordförande Marianne Kahn som nu arbetar på kansliet på Portalgatan 2B i Uppsala. Sedan i februari är hon kanslisamordnare på halvtid.

Diskussioner om att bilda ett regionkansli har påbörjats men var det kommer att ligga och när det startar är inte klart. Klart är dock att länsförbunden kommer att finnas kvar även i fortsättningen.

Förra kanslisamordnaren Lotta Johansson har övergått till tjänst på Studieförbundet.

Nyhetsbrev från länsförbundet

Vill du få nyhetsbrev från Naturskyddsföreningen Uppsala län? Mejla då till: kansli.upsala@naturskyddsforeningen.se.

Styrelseledamöter sökes

Naturskyddsföreningens kretsar i länet vill gärna se fler engagerade. Skulle du vilja vara med i en styrelse? Din lokala krets välkomnar alla intresserade att ta kontakt. Kontaktuppgifter finns i rutan nedan.

Blomstervandringar i hela Norden 15 juni

En söndag i juni varje år sedan 2002 går tusentals människor i hela Norden ut på blomstervandringar. De Vilda Blommornas Dag är ett samnordiskt arrangemang med Svenska Botaniska föreningen som huvudarrangör. Tillsammans med botaniska föreningar i övriga nordiska länder liksom andra föreningar som till exempel Naturskyddsföreningens lokala kretsar inbjuder man till mängder av vandringar bland försommarens blomsterprakt.

Naturskyddsföreningen Tierp inbjuder till vandring i Skvallermysrens naturreservat och Naturskyddsföreningen Håbo vandrar i Kalmarnäset. Läs mer i programbladet.

Upplands Natur är en gemensam medlemstidning för Naturskyddsföreningen Uppsala län, en regionavdelning av Naturskyddsföreningen. Ansvarig utgivare: Marianne Kahn. Redaktör: Marita Sköldbberg. E-post: upplandsnatur@gmail.com
Alla kretsar och medlemmar är välkomna att bidra till tidningens innehåll. Nummer 2 – 2014 kommer med Sveriges Natur i september.

Kontaktpersoner i Naturskyddsföreningen Uppsala län

Krets	Kontaktperson	Telefon	E-post och/eller webb-adress
Länsförbundet	Marianne Kahn	0760-16 56 81	marianne.kahn@telia.com , upsala.naturskyddsforeningen.se
Enköping	Pekka Westin	070-572 80 42	pekka.westin@gmail.com
Heby	Margaretha Luthman	0224-608 53	margarethaluthman@hotmail.com , heby.naturskyddsforeningen.se
Håbo	Håkan Nihlman	073-678 37 67	hakan.nihlman@naturskyddsforeningen.se , haabo.naturskyddsforeningen.se
Tierp	Svante von Strokirch	0294-100 24	tierp.naturskyddsforeningen.se
Uppsala	Per Hedberg	0708-56 38 01	per@vretatorp.se , upsala.naturskyddsforeningen.se
Älvkarleby	Bengt Hemström	026-822 87	hemstrom.bengt@telia.com , alvkarleby.naturskyddsforeningen.se
Östhammar	Åse Augustson	070-653 96 71	augustson_sigyn@hotmail.com

Länskansliet: Naturskyddsföreningen Uppsala län, Portalgatan 2B, 754 23 Uppsala, 018-10 27 18, mobil 0702-37 19 33

E-post: kansli.upsala@naturskyddsforeningen.se

Läs mer på: upsala-lan.naturskyddsforeningen.se